

ԴԱՅ ընկերավարաց խումբ մը, Հանդես անուամբ նոր ամսամթերք մը հաստատած է ի ժընէլ, Առաջին թիւը կը պարունակէ յօդուածներ զոր գրած են Վ. Վահունի, Ա.-Ն., Լ. Արեգեան, Ա. Վա. նանդեան, և Տ. Ա. Երվանդեան : Մինչեւ ցայժմ երեւցած ընկերավարական օրկաններու մէջ, ամենէն լուրջն է սա : Տարեկան բաժանորդագրին է, Ալեքիկայի համար 3 տոլլար, Ռուսաստանի համար 6 րուպլի, և ուրիշ երկիրներու համար 15 ֆր. : Հասցէ M. F. Wander, Rédaction du *Handès*, Genève, Suisse: (Լ'ԱՐՄԵՆԻ)

Ապրո Սանակ էֆ. — Բնիկ Իգմիրցի, Ապրոեան հոլադաւոր ընտանիքէն, մին էր՝ ապէ կէս դար առաջ Իգմիրցի կողում խումբին, որուն միւս անդամքն էին Գր. էֆ. Մարկոսեան և Մինքս էֆ. Մինասեան : Ապրո էֆ. և Մարկոսեան էֆ. Բ. Գրսն թարգմանութեանց դիւանին անդամ անուանուեցան, և այդ պաշտօնով Հանդերձ, 1852ին սկսան հրատարակել Նոյեան աղանձի շաբաթմթերքը՝ որ մէկ տարին քիչ մը աւելի աւելնով, զապրեցա՝ ընթերցողաց բաժանորդագիրը չվճարելուն պատճառու : Կարելորդիրք մը գրաւեց Ապրո էֆ. իրբու պետական պաշտօնեայ. Խարինիլի մէջ գանազան պաշտօններ վարելէ վերջ, Ալի փաշայի ե. պարբերութեան օրով, առաջին թարգման ե. դած է կայս. պիւսին և երկար տարիներ արտաքին թղթակցութեանց դիւանին տնօրէն եղած է : Յուստ փաշայի հետ իրբու երկրորդ զամիսը Սուրիա գացած է, և ի դարձին՝ Արտաքին Գործոց ընդհանուր քարտուղար անուանուած է, և այս պաշտօնը վարած է 3-4 տարի : 1876ին Ֆիլիպի արտառովոր յանձնաժողովին անգամ և յետոյ նախագահ եղաւ : Երկրորդ անգամ զրկուեցաւ Ֆիլիպի՝ Պաշայի աստիճանով, և ի դարձին՝ վարեց Պետական Խորհրդոյ անգամակցու-

թեան պաշտօնը, զոր և պահեց մինչեւ իւր կենաց վերջը :

Ապրո էֆ. իր պարագայ ժամերուն՝ լեզուական և պատմական ուսումնասիրութեամբ կը զբաղէր : Թուրքերէնի թարգմանած է Մեծն Պետրոսի և Վալլահի «Կարու լոս ԺԲ.» պատմութիւնները, և Ժ. Պ. Սէյի «Քաղաքական Տնտեսութիւնը» Ռիֆաթ փաշայի հետ թարգմանած է Մաքիաւելլի «Խշխան» անուամբ գործը, հրատարակած է քաղաքական երեւելի անձանց վրայ ուսումնասիրութիւններ և ձեռնարկած է արեւելքի քաղաքակրթութեան վրայ շատ մը եւրոպական գործերու թարգմանութեան : (ՄԱՍՍԻՍ)

Paris-Nouvelles Սեպտ. 24 և Հոկտ. 1 րոտերէն կը քաղենք հետեւեալ տուրերը : Եւր. և Հայք. — Եւրէն անձին վրայ կատարուած սպանութեան փորձէն քանի մը օր յետոյ էր. սաստիկ հսկողութիւն կար իրաւ վեհապատին անձին վրայ, երկու հայեր կը ներկայանան Ն. Վեհափառութեան պալատը, կը յայտեն իրենց այցելութեան պատուը, քանի մը վայրկեան յետոյ անոնք արդէն թաղաւորաց թաղաւորին առջեւ կը գտնուէին : Այդ երկու հայերն էին Պ. Պ. Գեորգ Բաշիշաղեան և Չեքազ. Երկու ծառայներ Եւրէն կը ներկայցնեն, գեղեցիկ իւզաներկ մը, զոր պատրաստած էր ներկայ Հայ նկարիչը : Եւր. Հիացմամբ կը նայի նկարին վրայ և կը բացատրուէ «Արարատն է այս!» : Այս, Արարատ մէկ գեղեցիկ նկարն էր զոր Պ. Բաշիշաղեան ուզեր էր Եւր. Հայքին նուիրել յերախոսագիտութիւն այն հայրերէն խնամքին որ Նորին Վեհափառութիւնը կը տածէր դէպ ի առհասարակ իւր բոլոր քրիստոնեայ Հպատակները և մասնաւորապէս հայերը : Եւր. բարեհաճեմ է ըսել թէ ինքը «միշտ պաշտպանըն է հայերը և միշտ ալ նոյն կերպով պիտի ընթանայ» :

Եւր. մի քանի անգամներ գոհունակութեան բացազանութիւններ կ'ընէ նկարին նայելով. շատ կը գովէ յարգելի նկարիչը և կը հրամայէ մասնաւոր խնամքով այդ գեղեցիկ նկարը Թէհրան իւր պալատը դրելու որ ուրոյն տեղ մը պիտի յատկացուի «Արարատ»ին :

Մեր երկու հայրենակիցները իրենց վերջին յարգանքները մատուցանելով գերս կ'ելլեն։ Երկու վայրկեան յետոյ՝ Պարսից բաւրիեան պետական Նազար Ալան՝ գալով մեր ազգակիցներուն ջոկ կը յայտնէ ուրախութեամբ թէ Ն. Վ. Շահը վերիճ աստիճանի գոհ մնացեր է իրեն եղած նուէրէն։

Այս եղելութիւնէն մօտ մէկ շաբաթ յետոյ Պ. Գեորգ Բաշինչաղեան Պարսից Դինսպահատունը կը կանչուի ուր զետեմը իրեն կը յանձնէ «Առիժի» ասպետի շքանշանին հետ, կայսերական հրովարտակը, որով կը վաւերացնէր հայ նկարչին ասպետ անուանուիլը։

Գր. Ամիրսեան՝ երգիչ. — Ուրբաթ երեկոյ (սեպտ. 24) ուստ ուսանողներուն տուած երեկոյթին մասնակցեցան երկու հայ արդիստներ՝ ՊՊ. Սըլվանահար և Ամիրսեան՝ երգիչ։ Արդէն Պ. Սըլվանահար յայտնի է ամենուն, իսկ Պր. Ամիրսեան որ երեկոյթին ամենափայլուն արդիստն էր և որ մեծ ծափահարութեան և օղակոծի արժանացաւ, ծնած է թիֆլիզ, տրված է Գեորգեան ճեմարանը. իսկ երեցեղունքին սորվեր է իտալիոյ Միլան քաղաքը ուր երկու և 1/2 տարի մնալէն յետոյ քանի մը ամէն հետէ թափել կը գտնուի ուր կը հետծի հաշակաւոր Տիկիան վիթարայի գետերուն։ Մէկ տարի ալ Բարիզ մնալէն յետոյ պիտի մենկի կովկաս։

Պր. Ամիրսեան իւր սքանչելի ձայնը լսեցնել տուեր է նաեւ ժողովրդական Աւանդութեանց համաժողովին (congrès des traditions populaires) հաշկերոյթին ժամանակ, երգել է հայկական ժողովրդական երգեր։

Երիտասարդ երգիչը մեծ ապագայ կը խոստանայ իւր գեղեցիկ ձայնով, միւլիքական վարժութեամբ, մանտանդ իւր ունեցած յաշողութիւններով։

Բարիզի Հայոց մատուար. — Թիֆլիզ, բնակ յայտնի հարուստ Պր. Մանթաշեանի անունը նոր բարեգործութեամբ մ'աչ կ'անմահանայ։ Paris-Notre-Dame կը գրէ։ Մենք հաստատ արդիւններ իմացանք թէ Պր. Մանթաշեան խոստում է բրեր Բարիզի մէջ հայ մատուար մը շինելու իւր ծախքով. արդէն ճարտարապետական յատակագիրը շինուած կ'ամ նկարուած է։ Ընթեր պիտի բաղկանայ

մատուար մը և քովը՝ առաջնորդարան է մը։ Թէ քանի՞ հարիւր հազար պիտի ծախուի այդ շինութեան համար, առ այժմ կարելի չէ որոշ բան մ'ըսել. բայց եթէ իւրօք (ինչպէս Պր. Մանթաշեան փառաք յայտներ է) Շահգիլիգիլի կողմը պիտի լինի, պէտք է առ նուազն մէկ միլիոնը աչքի ածուպ։ Բայց Պր. Մանթաշեան ծախքէն շքաշուր, կ'ուզէ որ լաւ բան մը շինուի և լաւ տեղ մը։

Հայերէն նոր քերթ մ'աչ. — Ե՛ւանտէ մեկ նոյն թղթակցիցը, որ առաջիկայ յուսուար ամիսէն սկսեալ, Բարիզի մէջ նոր թերթ մ'աչ պիտի հրատարակուի «Ժամանակ» անուամբ, առ այժմ երկու ամիսն մի անգամ, յետոյ ամսական հանդիսի պիտի վերածուի։ Ժամանակը գրական նորութիւն մը պիտի մտցնէ մեր մէջ, այս է՝ որ ամէն յօդուածագիր պիտի տան վարձատրութիւն մը պիտի ընգունի իւր յօդուածին համար. նորութիւն մը՝ որուն հարկը շատ իսկ արդէն զգալի եղած է։ Ժամանակը պիտի լինի պատկերազարդ և պիտի ունենայ Բարիզի Revue des Revues հանդիսին ուղղութիւնն ու մեծութիւնը։ Պիտի հրատարակուի «Նորագործ» թղթակցից՝ Պր. Հախումեանի տնօրէնութեամբ և հայ ու օտարազգի գրողներու աշխատակցութեամբ։ Բաղուէթիւն կը մտքի թնջ ալ ուր թերթին և երջանիկ ապագայ։



ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Փորձուալ, որ ամեցեալ տարւոյ փետրուար 4ին սեծանմողէս կատարեց Ալվէյտա Կարլթի Ռուպիմանսը ըսանատեղծի և վիպասանի Ռարիւրամեայ յորեքամբ։ Մեր գիտական բարեկամ Յովակիմ Արապոյ որ Ալվէյտա Կարլթի արժանաւոր սղակերաններէն միւս է և այժմ իբրեւ փորձովայցի ըսանատեղծ մեծ համբաւ ունի, բարեհաճեցաւ իւր ուսուցչի յորեքմիմ առթիւ ըստ տեսած բազմաթիւ գրութիւններէն ութը տետրակ Յովիմի «Ռազմավէպ»ի խմբագրութեամբ և Նոյնպէս Յովիմի վանաց թանգարանիմ Չապոյ Կարմայի չորեքմարտական յորեքմիմ համար շինուած արծաթեայ մետալ մը։ Այս առթիւ կը փութամք յայտնելու մեր խորին շնորհակալութիւնը, մեր ազնուասիրտ և համակրելի բարեկամիմ։

ՆՍՐԱՅՐ.